

[Jørgen Gram.]

imidlertid Lovforslaget igennem, rejser der sig en Del Spørgsmaal, der efter min Mening nødvendiggør visse Ændringer og derfor en kort Udvalgsbehandling. Vi synes, at Forslaget bærer Præg af, at man ikke har raadført sig med Landbrugsorganisationerne, som man ellers gør, og saa vidt jeg er orienteret, er dette da heller ikke sket, hverken for De samvirkende danske Landboforeninger eller for Landbrugsraadets Vedkommende; om Husmandsforeningerne skal jeg ikke udtale mig.

I § 1 kræves som Forudsætning for, at Laan kan ydes, at Laantagerne i Efteraaret 1940 af dette Aars Høst skal aflevere et til det indkøbte Kvantum Saasæd svarende Kvantum Brødkorn. Man kunde rejse det Spørgsmaal, hvorfor dette kræves i Loven. Vi har jo i Øjeblikket og beholder vel ogsaa foreløbig Opfodringsforbud, og ved et Pennestrøg kan der fastsættes en generel og dermed ligelig Afleveringspligt for Brødkorn. Derfor har det ingen særlig Betydning, at man i dette Lovforslag paalægger dem, der faar disse Laan, Forpligtelse til at aflevere et bestemt Antal Tønder Brødkorn. Og saa de, der ikke har saaet Rug og Hvede i Efteraaret? Vi har jo hidtil intet Paabud haft om, at det var en Forpligtelse at saa Brødkorn i Efteraaret 1939, og der er sikkert mange af dem, der mangler Penge og har haft Misvækst, som af en eller anden Grund ikke har saaet Rug eller Hvede forrige Efteraar. De kan, saadan som Lovforslaget er affattet, ikke faa Laan, fordi det kræves, at de af deres Avl skal aflevere et vist Kvantum Brødkorn. Det samme er Tilfældet for dem, der har saaet Vintersæd sidste Efteraar, men for hvem den haarde Vinter har ødelagt det paagældende Areal; nu i Foraaret 1940 kan dette Forhold jo ikke ændres, idet jeg gaar ud fra, at det i Almindelighed ikke kan anbefales at saa Vaarug eller Vaarhvede som Erstatning, og Saakorn af denne Art kan da heller ikke fremskaffes.

Laanets Størrelse er fastsat til 19 Kr. pr. 100 kg, henholdsvis 20 Kr. pr. 100 kg, afhængigt af, om vedkommende Laantager forpligter sig til at aflevere Hvede eller Rug. Denne Sum er saa lille, at der i hvert Fald for den ikke kan anskaffes Sædekorn, der er brugeligt. Man maa jo gaa ud fra, at de Folk, der skal have disse Laan, er dem, der overhovedet ingen Penge har til dette Formaal, og der kan ikke skaffes brugelig Saasæd, velspirende, ekstrarensset og afsvampet, som den skal være, for under ca. 24 Kr. Det bør derfor overvejes, om det

ikke vil være muligt at faa Laanesummen fastsat noget højere. Den lave Laanesum kunde maaske føre til, at den enkelte, der søger disse Laan, kalkulerer sit Forbrug af Saasæd saa meget højere, at han derigennem faar den Sum, han har Brug for. At der, naar Laanet tages større, muligvis — for saa vidt denne Bestemmelse da opretholdes — skal afleveres et større Antal Tønder, svarende til den Sum, den paagældende Pris i Efteraaret maatte give, er en Sag for sig.

Der staar i Lovforslaget, at Staten forbeholder sig Ret til at forlange Aflevering af dette Brødkorn, men det fremgaar ikke ganske tydeligt af Lovforslaget, om den ogsaa paatager sig Forpligtelse til at aftage Brødkorn til de paagældende Priser. Der rejser sig her det Spørgsmaal, om Staten som Laangiver overhovedet kan forbeholde sig Ret til at forlange Aflevering af et bestemt Kvantum Korn af Avlen 1940. Bortset fra andre Kreditorer, f. Eks. Kreditforeningen, har vi Høstpantebrevene, de har jo samme Formaal som dette Lovforslag. Det har knebet at faa dem fra sidste Aar afviklet, og de er det — talkket være Købmændenes Velvilje — langt fra endnu i dette Øjeblik. Jeg vil i denne Forbindelse sige Tak for den Haandsrækning, der er givet til visse Landbrugere i de sønderjyske Landsdele gennem Laanekassen. Desværre kunde kun en ganske lille Del af de fremkomne Andragender imødekommes, og de Midler, der er brugt hertil, var Laanekassens egne, som nu savnes til andre Formaal.

Men naar nu en Mand har optaget Høstpantebrev i Efteraaret, maaske til Kunstgødning, der er indkøbt i Efteraaret eller i Vinterens Løb, eller til Frø, optaget med den kommende Høst som Pant, saa kan Staten i hvert Fald ikke forud for en saadan Kreditor kræve sit Kvantum Brødkorn afleveret inden Udgangen af September Maaned. Høstpantebrevet maa gaa forud, og det vilde være en Fejl paa et saadant Tidspunkt at kræve hele den paagældende Mands Avl aftærsket og afleveret; det vilde forringe Vilkaarene for Høstpantebrevets Indehaver, hvis Staten havde Ret til ved en Forpligtelseserklæring at kræve saa og saa mange Tønder afleveret. Efter Erfaringerne i indeværende Aar maa man vel gaa ud fra, at Indehaverne af Høstpantebreve vil blive noget betænkelige, naar de, samtidig med den stigende Pengemangel, Vanskeligheden ved at faa Værdipapirer belaaet paa Grund af den almindelige Kreditindskrænkning o. s. v., maa tage ogsaa dette Forhold i Betragtning.